

Dr. Nikola Vidić

***OPAT ANTUN SIVRIĆ, PJESNIK, PREVODITELJ I
JEZIKOSLOVAC***

Antun Sivrić, dubrovački opat, potječe starinom iz mostarske trgovačke obitelji, čiji su se srodnici doseljavali u Dubrovnik pod konac 17. i početkom 18. stoljeća. Među najstarijom generacijom doseljenih Sivrića u Dubrovniku se spominju braća Mate (1664.-1728.) i Stjepan († 1750.), te druga dvojica braće Nikola (1664.-1734.) i Mijo (1669.-1759.). Spomenuti Nikola bio je djed opata Antuna Sivrića, a došao je u Dubrovnik, zajedno s obitelji, dvadesetih godina 18. stoljeća.¹ Po zanimanju su bili trgovci i obrtnici.

Da ta obitelj potječe iz Mostara, uz već dobro sačuvanu usmenu predaju, o tome svjedoče i pisana vrela. U upisu krštenja iz 1717. Ante, sina Stjepana Sivrića, za koga se veli da je iz Mostara (“...*Stephano Siurich de Mostar...*”).² To se razabire iz biografije Stjepanovog sina Nikole, redovnika, člana Isusovačke družbe u Dubrovniku.³ Vidljivo je to i iz testamenta trgovca Mije Sivrića iz 1759. godine i iz nekih drugih spisa koji se odnose na Mijine trgovačke aktivnosti.⁴

¹ Mate je umro i pokopan je u Dubrovniku u grobnici u klosturu Samostana Male braće 30. 11. 1728. kao trgovac iz Bosne. Kako stoji u mrtvaru (DAD, LMRT 1722.-1728.), Nikola je također pokopan u klosturu Samostana Male braće, u grobnici 160, kao trgovac iz Bosne 24. 10. 1734. (KMB, R-211; LMRT GD, 1729.-1768.), Mijo je kao trgovac iz Bosne pokopan u grobnici broj 160, ovog puta u njegovu vlasništvu (KMB, R-415; LMRT GD, 1729.-1768.), LMRT Pile, f. 70 iz 18. stoljeća.

² DAD, LB Parochie Grad Dubrovnik 1711.-1728., f. 75; KMB, Libro delli fratelli di S-to Lucca, R-407.

³ M. BRLEK, Rukopisi..., str. 202.; Manuscript broj 204, str. 214.-216.; D. Pavlović, Djelo isusovca Đure Bašića “Elogia Jesuitarum Ragusinorum”, *Vrela i prinosi*, 3, Sarajevo, 1933., str. 77.-78.

⁴ DAD, Test. Not. No. 79, f. 181'-183; Dotium notaria No. 18, 1700.-1747., f. 44.

Roditelji Antunovi bili su Đuro (Juraj), sin Nikole Sivrića, i Ana Josipa, kći Antuna Ivelje Ohmučevića iz Slanog kod Dubrovnika.⁵ Ana Josipa potječe iz ogranka Ohmučević-Orebić.⁶

Od 1761. pa do 1771. godine supružnici Đuro (Juraj) Sivrić i Ana Josipa Ohmučević stekli su brojnu porodu od šestoro djece. Rađala su se ovim redom: *NIKOLA* (Maria, Baltazar, Benedikt) 1761., *KATARINA* (Maria, Dominika) 1762., *IVAN* (Antun, Maria, Melkior) 1763., *ANTUN* (Melkior, Josip, Maria, Katarina) 1765., *MARIA* (Katarina) 1768. i *IVAN BALTAZAR* (Mijo, Vincent, Jakov, Maria) 1771. godine.⁷ Kao djeca, u dobi od jedne do četiri godine, umrli su Ivan Antun, Katarina Maria i Marija Katarina.⁸ Najstariji sin Nikola postao je redovnik, pod redovničkim imenom Bernardin. Pripadao je Redu sv. Benedikta i zajednici benediktinske opatije na Mljetu.⁹ Najmlađi Baltazar bio je po struci jurist u državnoj službi. Kao đak Baltazar se ogledao u filozofskim disputima na teme iz prirodnih znanosti. Jednu od njih je i publicirao.¹⁰ U doba Republike Baltazar je službovao kao koadjutor i vicekancelist u državnoj kancelariji i notarijatu.¹¹ Povremeno je radio i za druge središnje urede. U doba francuske uprave i *Ilirskih Provincija* postavljen je za mirovnog suca Pomirbenog suda u Dubrovniku (Giudizio di pace a Ragusa).¹² Na istom položaju, kao mirovni sudac, ostao je i po dolasku Austrije od 1814. do 1820. Potom je postavljen za tajnika Tribunala u Dubrovniku,

⁵ U maticama vjenčanih župa Grad, Pile i Gruž nema bilješke o vjenčanju Đure (Jurja) Sivrića i Ane Josipe Ohmučević. Vjerojatno su to učinili u Slanom, gdje je Nikola poslovaao kao trgovac, a Ohmučevići prebivali, i to u Crkvi sv. Jeronima, zadužbini Ohmučevića. Međutim, matične knjige Župe Slano iz toga doba nisu sačuvane. Vjenčanje je najvjerojatnije obavljeno 1760. godine.

⁶ O obitelji Ohmučević: A. SOLOVJEV, Postanak ilirske heraldike i porodica Ohmučević, *Glasnik* Skopskog učenog društva, knj. XII., Skoplje, 1933.

⁷ DAD, LB Parochia GD, 1758.-1798., f. 72, 104, 134', 182, 247.

⁸ DAD, LMRT Parochia GD, 1720.-1768., LMRT Parochia Pile 1755.-1804., f. 3.

⁹ Spominje se na činu krštenja djece brata mu Baltazara, i to Marie Antonie i Ane Josipe 22. 6. 1808. godine (DAD, LB Parochie GD, 1799.- 1821., f. 140). Jedan je od posljednjih benediktinaca mljetske opatije. Spominu se zajedno R.R. D. Benedetto Glegh, D. Bernardo Sivrich, D. Placido Guscha i D. Luigi Garmogliesi kao "...Monaci della Congregazione Melitense..." u jednom ugovoru od 8. 4. 1793. (DAD, 34.216, Diversa de Foris 1793.-94., f. 17'-18'; Isto u: 21. 1-30, Diversa Melada, f. 158; Bernardin se spominje kao redovnik (OFB) i za vrijeme francuske uprave 1808. godine (Acta Gallica, Zakletva vjernosti caru Napoleonu, s.s.).

¹⁰ TRATTENIMENTO Accademico sopra la meccanica over i signori Niccolo di Pozza, Baldazare Sivrich e Michele Daddich studenti di filosofia nel Collegio dello Scuole Pie, il di 7. luglio 1790. godine (Izdanje: Andre Trevisan u Dubrovniku, Knjižica 5.).

¹¹ Njegovo kretanje u državnoj službi vidljivo je iz spisa raznih serija u fondu Republike.

¹² DAD, ACTA GALLICA, Fasc. I 401, No. 1145.

gdje je i umirovljen.¹³ Antun Josip posvetio se svećeničkom pozivu. O njemu, budućem opatu, bit će još riječi.

Antunov otac Đuro (Juraj) bio je posjednik i trgovac. Postao je *Civis Ragusinus*, odnosno *lazarin* prijamom u Bratovštinu sv. Lazara po odluci Vijeća umoljenih 1765. godine.¹⁴ Prijam u *lazarine* bio je nasljedan i odnosio se i na njegovu djecu i njihovo potomstvo.

Poslije smrti posljednjeg muškog potomka u obitelji Grgurić-Ohmučević, a kako ističe Fortunić-Milas, njihov veliki feud te plemstvo (španjolsko) i obiteljski grb prešli su udajom na potomke po ženskoj liniji, i to na obitelji Orebić, Sivrić i Puljezi. Prema istom izvoru “*povjerba*” (*fedecommeso*) obitelji Ohmučević, što su zasnovali 1667., prešao je na obitelji Bašić, Sivrić, Bizzaro-Puglisi, a kasnije na Pugliesi-Haller.¹⁵ Međutim, Đuro (Juraj) Sivrić naslijedio je, kao univerzalni nasljednik i titular “*povjerbe*” neotuđivog obiteljskog dobra, svoga strica Mije, koji je zasnovan 1759. po testamentarnoj odredbi iz 1748. godine.¹⁶

Obiteljsko “stablo” Đure (Jurja) Sivrića i Ane Josipe Ohmučević produžio je njihov sin, već spominjani jurist, Ivan Baltazar. Oženio se iz građanske lazarske obitelji Stella, Jelicom, kćeri Ivana Stelle i Marije Branković iz Dubrovnika.¹⁷ Imali su brojno potomstvo od desetero djece. Veoma je zanimljivo da niti jedno od njih nije ostavilo potomstvo iako su svi umrli kao odrasle osobe. Tako je i ta obitelj, kao i mnoge druge u Dubrovniku, iako je preživjela pad Republike i prešla u 20. stoljeće, izumrla 1909. godine. Ugasila se smrću Jelice, kćerke Baltazarove, kao njihovog posljednjeg izdanka.¹⁸

Antun Sivrić se rodio 25., a krstio 27. studenog 1865. godine. Krstio ga je don Mato Letunić. Kumovi na krštenju bili su mu Melkior Ivelja Ohmučević,

¹³ ALMANACO provinciale della Dalmazia, Zara, 1825., f. 259; SCHEMATISMO provinciale della Dalmazia, Zara, 1827., f. 160.

¹⁴ DAD, Cons. Rog. 176, f. 91.

¹⁵ *Fortunić-Milas*, Slano, historičke crtice, Tipografija D.D., Zagreb, str. 24.; Osnivač *fedecommesa* Ohmučevića je Petar (don Pedro), sin admirala don Andrije, godine 1667. Spomenute obitelji su se povezale s Ohmučevićima ženidbenim vezama, s mladom (II) i većim dijelom s najmlađom (III) granom Ohmučevića. Veze su uspostavljene ovim redom: Orebić, Puljezi, Sivrić, Bašić (preko Zuzzori-Ohmučević), Bizzaro, Haller. Posljednji (po muškoj liniji) Ohmučević je Mate, umro 1761. godine (Bliže o tome: A. Solovjev, *Postanak ilirske heraldike...*, str. 92. i 94.).

¹⁶ DAD, Test. Not. No. 79, f. 181'-183; “*Fideicommisso*” u vrijeme austrijske uprave vodio se pod brojem: F. 24, II. 573.

¹⁷ Nema bilješke o činu vjenčanja.

¹⁸ DAD, LMRT Pile, Dubrovnik.

ujak i majčin brat, i Paula, majčina sestra, supruga Paskala Pugliesija.¹⁹ Školovao se u Dubrovniku. Pohađao je Pitaristički kolegij. Spominje se 29. lipnja 1790., kada je tražio od vlasti u Dubrovniku atestat o građanstvu i državljanstvu.²⁰ Vjerojatno mu je bio potrebit radi odlaska na studije u inozemstvo ili za neke druge potrebe. U izvorima se spominje kao dubrovački opat. Ipak, on je bio svjetovni svećenik dubrovačke nadbiskupije, a titulu opat dobio je po drugoj osnovici. Prema nekim podacima, za svećenika je posvećen 1806. godine.²¹ Godine 1807. postao je beneficijatom Crkve sv. Jeronima pri Zavodu sv. Jeronima u Rimu. Međutim, posjed beneficija (službu) nije preuzeo osobno već “per procuratorem”.²² Zašto se to dogodilo, o tome nešto kasnije.

Nakon pada Dubrovačke Republike i formiranja Ilirskih provincija u Ljubljani je osnovano Napoleonovo učilište namijenjeno izobrazbi mladih francuskih časnika koji su se dijelom regrutirali i iz domaće sredine. Na poziv maršala Augusta Marmonta, guvernera *Ilirskih provincija*, u Ljubljani je došao opat Antun Sivrić za profesora hrvatskog jezika na Liceju, a prema Marmontovom nacrtu o ilirskom školstvu i za poduku časnika u hrvatskom jeziku.²³ Naime ilirski (hrvatski) jezik, prema tom nacrtu, trebao je postati državni književni i uredovni jezik javne uprave u svim dijelovima *Ilirskih provincija*. Oko tog pitanja bili su angažirani mnogi jezični autoriteti, primjerice J. Kopitar, J. Dobrovsky,²⁴ književnik Valentin Vodnik, ravnatelj Liceja u Ljubljani, i drugi. Vodnik se posebno protivio takvom jezičnom rješenju. Svjestan značaja jezika u životu naroda, zalagao se za opstojnost, ravnopravnost i uporabu slovenskog jezika na slovenskom etničkom prostoru.²⁵ Francuska je uprava na kraju odustala od prvobitne nakane i priklonila se Vodnikovu mišljenju. Zbog toga je A. Sivrić, po svemu sudeći, samo kratko vrijeme bio

¹⁹ DAD, LB Parochia GD, 1758.-1798., f. 134'.

²⁰ DAD, Fede ed attestati No. 7, f. 23.

²¹ *I. PRIJATELJ*, Slovenščina pod Napoleonom, Veda (Gorica) I/1911., 421.

²² *Dr. Josip BURIC*, Kanonici Hrvatskog kaptola sv. Jeronima u Rimu (1589.-1901.), str. 135.

²³ *F. ŠIŠIĆ*, *Pregled povijesti hrvatskog naroda*, Zagreb, 1965., str. 390.; *Z. VINCE*, *Putovima hrvatskoga književnog jezika*, MH, Zagreb, 1990., str. 115., 508.; *M. KOMBOL*, *Povijest hrvatske književnosti do Preporoda*, MH, Zagreb, 1945., str. 379., 387.

²⁴ Preporučivali su ga kao poznavatelja hrvatskog jezika, ali su ga držali i nepopustljivim u jezičnim pitanjima.

²⁵ *F. KIDRIČ*, *Zgodovina slovenskog slovstva*, Ljubljana, 1929.-1938., str. 505.-506.; *I. Prijatelj*, *Slovenščina pod Napoleonom*, str. 53.

profesor hrvatskog jezika na Liceju, jer katedra, konačno, i nije bila otvorena. U to vrijeme podučavao je mlade francuske časnike o osnovama hrvatskog jezika. Činilo se to radi bolje i razumljivije zapovijedi u vojsci, u kojoj su služili i domaći ljudi, i lakše obuke novaka iz hrvatskih krajeva. Osim te neosporno praktične potrebe ta mjera maršala Marmonta imala je i političku pozadinu. Takva jezična politika trebala je izazvati simpatije i političku naklonost. I sâm je Marmont za kratko vrijeme izvrsno savladao hrvatski jezik, a posebno je zavolio, njemu dopadljiv, dubrovački govor.²⁶

Zbog nastale situacije oko jezičnog pitanja A. Sivrić se nije dugo zadržao u Ljubljani.²⁷ U jesen 1810. otišao je u Italiju. U Trstu je dugo djelovao kao svećenik i profesor filozofije.²⁸ Po odlasku Francuza iz Ilirije A. Sivrić se 1814., na kraće vrijeme, vratio u Dubrovnik. Te godine umro mu je i brat Bernardin, mljetski benediktinac.²⁹ Početkom 1814. pisao je J. Kopitaru da ga u Beču preporuči za cenzora (dalmatinskog).³⁰ Od toga nije bilo ništa, te je nastavio svoje djelovanje u Trstu. Nakon smrti Armeninija preuzeo je vakantno mjesto kanonika u Crkvi sv. Jeronima pri *Collegiu* u Rimu 1827. godine, dvadeset godina nakon stjecanja beneficija.³¹ Tome je prethodilo i odobrenje vlasti 28. veljače 1825. radi odlaska u Rim.³² U svezi s tim pisao je u dva navrata natpopu Ivanu Kaporu, ondašnjem kanoniku u Sv. Jeronimu. Oba su pisma upućena iz Trsta, prvo 20. prosinca 1824., a drugo 30. siječnja 1825., u kojima govori o zamršenom i kompliciranom postupku u dobivanju dokumenta (privremene putovnice).³³

²⁶ O Antunu Sivriću, kao poznavatelju hrvatskog jezika i profesoru na Liceju u Ljubljani: *F. Šišić, Pregled povijesti hrvatskog naroda*, Zagreb, 1965., str. 390.; *M. KOMBOL, Povijest hrvatske književnosti do Preporoda*, MH, 1945., str. 379. i 387.; *Zlatko VINCE, Putovima hrvatskoga književnog jezika*, MH, Zagreb, 1990., str. 115. i 508.

²⁷ *F. KIDRIČ*, n. d., str. 505.-506.; Slovenski biografski leksikon, II. knj., Ljubljana, 1833.-1963., str. 53.

²⁸ *Dr. Josip BURIC, Kanonici...*, str. 135.; DAD, XXI-2/123, Lettera al P.I. Ciulich con osservazione biograf. cano. Don. A. Sivrich.

²⁹ DAD, CR. Pretura politico di Ragusa, No. 78/22, 27. 9. 1824. Prilog uz dokument 15. 10. 1814. Na traženje brata mu Baltazara izvršeno je ispitivanje dvojice svjedoka (Antun Liepilli, notar, i Petar Vasiljević, sudski namještenik) koji su potvrdili da OFB Bernardin Sivrić nije ostavio nikakvu oporuku. Izjavu su dali pred Andrijom Miletićem, privremenim predsjednikom, Stjepanom Lalićem i Markom Tomaševićem, privremenim sucima, te Nikolom Klaićem, kancelistom Tribunala u Dubrovniku.

³⁰ *I. PRIJATELJ*, n. d., str. 592.

³¹ *Dr. Josip BURIC, Kanonici...*, f. 135; DAD, XXI-2/123, Lettera..., f. 1.

³² "Ecelso Governo notifica esser siata accordata l'imigrazione al sacerdote Antonio Sivrich che va a Roma per prendere ivi possessio del suo Benefizio." (*I. PRIJATELJ*, n. d., str. 593.)

³³ Arhiv Zavoda sv. Jeronima u Rimu, Opći spisi, 1820.-1830.

Antun Sivrić je bio, kako svjedoče njegovi suvremenici, izvrstan poznavatelj latinskog, talijanskog i francuskog jezika. Zbog toga je trebao izraditi, s jednim Slovincem, za potrebe francuske vojske, stacionirane u Ilirskim provincijama, trojezični hrvatsko-slovensko-francuski rječnik.³⁴ Kao vrstan latinist i poznavatelj talijanskog i francuskog jezika, usto i pjesnički nadaren, opat Antun Sivrić okušao se i kao uspješan prevoditelj. Uglavnom je prevodio s latinskog na talijanski jezik. Tako je preveo i 1803. objelodanio u Dubrovniku, u izdanju Martecchinija, odabrane sonete šestorice talijanskih pjesnika u izboru Giacoma Vittorelija.³⁵ Za vrijeme svoga boravka u Italiji objelodanio je dva prijevoda, jedan u Veneciji,³⁶ a drugi u Trstu³⁷ iste 1821. godine. Prevodio je i "priče" Nikole Dimitrovića.³⁸ Pripremao je i prijevod jedne poduže pjesme ("Sacinka") Ignjata Đorđića. Za svoga dugotrajnog življenja u Italiji, Trstu i Rimu, stekao je reputaciju u tamošnjim književnim krugovima. Tako je bio i član jedne od rimskih književnih akademija.

Uz rad na prevodenju, pretežno poezije s latinskog na talijanski jezik, Antun Sivrić se okušao i kao versifikator, stvarajući stihove na latinskom, ali i na hrvatskom jeziku. Poezija mu je uglavnom prigodnjačka. Pisao je epigrame posvećene uglednim Dubrovčanima i drugim osobama. Od toga se ponešto sačuvalo do naših dana. Zastupljen je pjesničkim priložima u nekim u njegovo vrijeme tiskanim zbornicima. Tako njegove pjesme nalazimo u *Zborniku pjesama* povodom smrti Luke (Đure) Detorrea.³⁹ Zastupljen je i u *Zborniku* posvećenom ustoličenju dubrovačkoga biskupa Juricea, objelodanjen 1831.,⁴⁰

³⁴ O tome nema pouzdanih podataka.

³⁵ Traduzione latina delle ANACHREONTICHE di GIACOMO VITTORELI e dei sonetti scelti DELLO STESSO SCRITTORE d'Onofrio Minzoni, di Pietro Metastasio, di Stefano Benedetto Pallavicini, di Benedetto Menzini, di Francesco Puricelli, d'Eustachio Manfredi DATTA DA ANTONIO SIVRICH di cui pur sono le Poesie poste nel fine di questo Libro: dove s'incontrera tradotta alteresa la seconda Anacreontica di Lodovico Savioli Fontana, RAGUSA, Presso Antonio Martecchini, Con licenza de Superiori, MDCCCIII. (Knjižnica DAD: R – 329)

³⁶ Traduzione latina dei ricolti di Rindolini di Lorenzo in morte del pr. Giou. Pietro Frank, Venezia, 1821.

³⁷ Pel solemne ingresso nella una Diocesi di M. Leonardis – Sonetto del dr Mati Beruti, Traduzione latina, Trieste, 1821. Tip. Maldini. (DAD, 21. b, 14 – Soggio alfabetico di bibliografia Ragusa del Dr G.A. Casnacich)

³⁸ Ivan KASUMOVIĆ, Dubrovački pjesnici u XIX vijeku prije ilirskog pokreta, str. 858.; F. M. Appendini, Notizie storico-critiche sulle antichità storia e letteratura de Ragusii, T-II, Ragusa, MDCCCII, str. 292.

³⁹ Versi in morte di Giorgio Detorres, Dotore in filosofia e medicina, Ragusa, 1802. (Valentinelli, Bibliografia della Dalmazia e del Montenegro, Zagreb, 1955.); *I. PRIJATELJ*, n. d., str. 421.

⁴⁰ Pel solenne ingresso nella sua Chiesa dell' Illustrissimo e Reverendissimo Monsignore ANTONIO GIURICEO vescovo di Ragusa – *VERSI*, Ragusa, della tipografia Martecchini, 1831.

te u *Zborniku "Versi"* u povodu izbora Benigna Albertinija na položaj škadarskog biskupa, tiskan 1837. u Dubrovniku u izdanju Martecchinija.⁴¹ Neke su mu pjesme sačuvane u rukopisu. U Knjižnici Male braće u Dubrovniku i Arhivu Bratovštine sv. Jeronima u Rimu, u zbirci "*Documenta personalia canonicorum*" sačuvano je nekoliko njegovih pjesama, uglavnom elegija i epigrama na latinskom jeziku. U fondu rukopisa Knjižnice Male braće u Dubrovniku nalazi se manuscript elegije "*Littoraria latinorum cetu Roma exceptus hanc ad rem poeta loquitur, et grates cetui persolvit*".⁴² Pjesma je pohvala univerzalnoj slobodi, slobodnoj misli, znanosti, književnosti i umjetnosti. To je ujedno pohvala slavnim Dubrovčanima: Boškoviću, Zamanji, Kuniću, Baljiviju, Gethaldiću, Stayu, Kaliću, Tuberu, Cervi, Orbiniju, Luccariju, Gunduliću i drugim zaslužnim Dubrovčanima minulog i njegova vremena. Ta je elegija ispjevana u distisima, u 35 stihova.

U istom rukopisnom fondu, u Knjižnici Male braće u Dubrovniku i u Arhivu Bratovštine sv. Jeronima u Rimu, u spomenutoj zbirci "*Documenta personalia cononicorum*", pronađen je jedan epigram (istovjetni prijepis), posvećen dubrovačkom biskupu Antunu Juriću. Naslovljen je "*Ad Illustrissimum et Reverentissimum Dominum Antonium Iuriceum Ragusinae Aecclesiae Episcopum*". Napisan je u povodu ustoličenja dubrovačkog biskupa Jurića (1825.-1842.). Ispjevan je u distisima od sedam stihova.⁴³

Jedan kraći epigram, posvećen kardinalu Gabrielu Gengiju, titularu Crkve sv. Jeronima u Rimu, nalazi se u Arhivu Bratovštine sv. Jeronima. Naslovljen je "*Ad Emendatissimum ac Reverentissimum cardinalem Gabrielem Genga Tituli S. Hieronimi de duabus Thuribus Fratibus, Canonicisque Illyrica Congregationis insigni largitate donatis*". Napisan je oko 1830. godine, a predstavlja distihe u četiri stiha.⁴⁴ Jednu eklogu ("*Lycidas et Damon*"), tiskanu bez naznake datuma, posvetio je Ignaciju Banniju, a za njegovu mladu misu.⁴⁵ Tršćanskom biskupu A. Leonardiju posvetio je jednu elegiju, tiskanu u Trstu.⁴⁶ Postoji još

⁴¹ Versi – Componimenti per la fausta esaltazione al Vescovato di Monsignore Benigno Albertini dei Minori osservanti di Ragusa Vescovo di Scutari al assistente del soglio Pontificio Ragusa, Coi Torchi di Pietro Francesco Marthecchini, 1837. Tu se nalaze dva epigrama. Knjižnica M. B. D., R., br. 426.

⁴² Knjižnica Samostana Male braće, Dubrovnik (dalje: Knjižnica SMBD), R. 1845 (Elegia Antonii Sivrich).

⁴³ Knjižnica SMBD, R. 1883. Primjerak iz Arhiva Bratovštine sv. Jeronima nema signature.

⁴⁴ Arhiv Bratovštine sv. Jeronima, "*Documenta personalia*" (bez signature).

⁴⁵ In obsequium R. D. Ignatii Banni novi sacerdotis qui die Festo S. Ignatii Loyola prima Sacra celebraturus est, Antonii Sivrich egloga. Lycidas et Damon.

⁴⁶ Znanstvena knjižnica u Dubrovniku, Rkp. 403/3.

jedan rukopis Antuna Sivrića u Knjižnici Male braće u Dubrovniku pod nazivom “*Epigrammata Antonio Sivrich – 1806*”. U njemu se nalazi nekoliko ispisa stihova na latinskom jeziku koji, najvjerojatnije, predstavljaju dopunu neke njegove pjesme, na što nas upućuje napomena “*Epigramma quod sequitur locum habet post epigramma – RELIGIO MENDAX*”. U nastavku toga rukopisa su stihovi na hrvatskom jeziku naslovljeni “*Sacinka*”. Posvećeni su Ruži Bjelovuk, koja je s mužem nastradala u pomorskoj nesreći (oluji) 12. ožujka 1806. godine.⁴⁷ Jednu prigodnu pjesmu posvetio je papi Grguru XVI. u povodu njegova ustoličenja.⁴⁸

Iz izloženog je vidljivo da je don Antun Sivrić, dubrovački opat, imao zanimljiv životni put. U svom svećeničkom pozivu djelovao je kratko u Dubrovniku, dok je duže (17 godina) službovao u Trstu. Više od deset godina proveo je u Rimu kao kanonik u Sv. Jeronimu, čiji je beneficij dobio 1807. godine. Bavio se i književnim radom. Pisao je pjesme na latinskom (epigrame i elegije) i hrvatskom jeziku. U Rimu su cijenili njegove stihove spjevane na latinskom, te je postao članom jedne od tamošnjih književnih akademija (*L'accademia latina*), prevodio je s latinskog na talijanski, te s hrvatskog na latinski. Uvažavan je i kao izvrstan poznavatelj hrvatskog jezika, naročito dubrovačkoga govora.

⁴⁷ “U smart Rose Sgeenne Cap(eta)na Iva Bjelovuka uttopgliene s’ Muisgjom G.G. 1806. na 12 marcja”; Knjižnica SMBD, R. 1229.

⁴⁸ DAD, XXI-2/123, Lettera..., f. 1.

ILUSTRACIJE I PRILOZI

Na kraju prikaza o kanoniku Antunu Sivriću, dubrovačkom opatu, donosimo nekoliko priloga. Riječ je o dvije genealogije, presliku naslova knjige (prijevoda), nekrologiju, te tri njegove pjesme (epigrami i elegija).

Prilog 1.

Necrologium

opatu Antunu Josipu Sivriću

12. Febraro 1839. = Diario Romano

Fin dal giorno 13. dello scorso Gene(er)o in eta' molto avanzata, e dopo breve malattia passo agli eterni riposi munito di tutti i conforti dell' augusta nostra Religione il Sacerdote Don Ant(onio) Sivrich Can(oni)co di questa Collegiata di S. Girolamo degl' Illirici. Nato nella patria dei Cunich, dei Zamagna, dei Resti, degli Stay, ed animato dall' esempio di Chersa, dei Stulli e dei Gagliuffi suoi coetanei coltivo anch'esso con molto amore l'antico idioma del Lazio, e valse non poco nella latina poesia.

Non solamente stampo' varie cose approvate degl' intelligenti, tra le quali non taceremo la traduzione delle anachreontiche del Vit(t)orelli, e di altre elette rime italiane; ma anche nell'estrema vechiezza talora improvvisava, specialmente se ne fosse degli amici richiesto. Ricordeavole dal precetto oraziano erasi assai esercitato nelle scienze esatte, e in particolare della Logica, e nella Metafisica: e pero le sue composizioni erano commendevoli non meno per la condotta che per l'eleganza. Venuto in etta' matura in questa sede delle scienze e delle arti stabili in suo domicilio, e fu in grazia a molti dei migliori nostri letterati. L'accademia latina, a cui fu aggregato, l'udi spesso recitare, e applaudì il suo astro poetico. L'avo Francesco Guadagni dichiara ed onorata memoria, che assai lo stimava, ed amava, nel dedicargli nel 1828. quella sua dottissima Acroasi sull' ottima interpretazione dei latini scrittori lo chiamo: ingenio acutissimum: et in liberalibus disciplinis omnibus iure prestantissimum elogio da ponderarsi assai, perch' d' ato da un letterato profondo, er avaro di lodi.

Sincera fu la pieta del Sivrich, schietta e costante l'amicizia. Sino quasi agli ultimi giorni ebbe la ventura di conservar sane la facolta' intellettuali e

fisiche, e di poter attendere agli studi, nulla cangiando del suo tenore di vita sempre ritirata. Non ricerco'ne' ambi gimmai onori (!) cosa che tanto e' piu' commendevole quanto e' piu' rara. Contento della sua modestissima fortuna miro; a sempre piu'fornirsi di virtu e di sapienza, soli e veraci beni. Lascio' molti scritti inediti di vario genere si in prosa, si in verso, e fra questi ultimi non vogliamo facere un'elegante elegia composta in occasione, che il Regnan Pontefice Greg(orio) XVI coronò nel passato Agosto l'immagine della SS. Verg. nella Patriarcale Basilica Liberiana.

La perdita di tale ecclesiastico fu amaramente pianta (!) da tutti i fuori Colleghi nel Capitolo sudeto, e da quanti ne conobbero: e apprezzano il vero marito. Il conte Pietro Aleti, e il Mr Albertini de Minori Oservanti vescovo di Scutari in Albania suoi concittadini ed amici di poco lo precedettero nella tomba, e pero' la Citta di Ragusa in breve tempo si e' veduta priva di tre illustri soggetti, che furono anche in Roma lodati e come letterati, e come felici cultori della lingua di Virgillio, e di Cicerone.

*Popratno pismo natpopa I. Kapora, uz prijepis nekrologija A. Sivrića,
upućeno P.F.I. Čuliću iz Korčule 10. 9. 1843.*

M. Rev. Padre Amico distinto.

Prima di muover per la villeggiatura ho credutto preparare la retro-copiata negrologia del det(to) Sivrich venutami in questi giorni da Roma, per fargliela arrivare con sicuro incontro. Non sara inutile, che le dica, qualamente il canonico che mi ha favorito oltre i due punti ammirativi (!) (!) che la P. V. trovera in seno della composizione, chiudeva l'articolo con queste sue patrole = Evviva Sivrich. Io di queste elogi non fo nesuno caso. Se dopo il ritorno in Citta' credeste comandarmi in qualche cose, lo faccia con quella fiducia, con cui io e mio fratello, che la riverisce, sappiamo rivogliersi alla P. V., cui con tutta semplicita' d'espressione torno a confermarni.

Corzola 10. settembre 1843.

Suo Dev. Aff. Ser. Am.

Gio Arziprete Capor

Prilog 2.

*Pjesma Antuna Josipa Sivrića posvećena dubrovačkom biskupu Antunu
Juriću, povodom njegovog ustoličenja*

*Ad illi(strissi)mum et Rev(erentissi)mum Dominum Antonium Iuriceum
Ragusinae Aeclesiae Episcopum*

Ipsa sibi unanimis plaudit Ragusa, tibi que,
Et geminat cantus Praesule laeta novo.
Dum tibi pro meritis laudes, et carmina profert,
His hymnis hymnos addere difficile est;
Ac si quos virtus addendos rara ministrat,
Hoc operis nostro est altius ingenio.
Exceptum saltem potuissem cernere templo,
Et praesens utinam solvere vota Deo.
At maria, et montes, longo qui tremita tectis
Me patriis arcent, non tamen efficiunt,
Ut taceam prorsus, neque vocem emittere coner,
Qua pateat nostri pectoris obsequium.

Prilog 3.

*Epigram Antuna Josipa Sivrića posvećen kardinalu Gabrielu Gengiju, titularu
Crkve sv. Jeronima u Rimu*

*Ad Em(endatissim)um ac Rev(erentissi)mum Cardinalem Gabrielem de
Genga Tituli S. Hieronimi de duabus thuribulis Fratibus, Canonicisque
Illyrice Congregationis insigni largitate donatis*

EPIGRAMMA

Antonii Joseph Sivrichii Canonici

Angelici cetus laudes, et thura ministrant
Caelicolum Regi; suspicium media
Quos templi scite nostri testudine pictos.

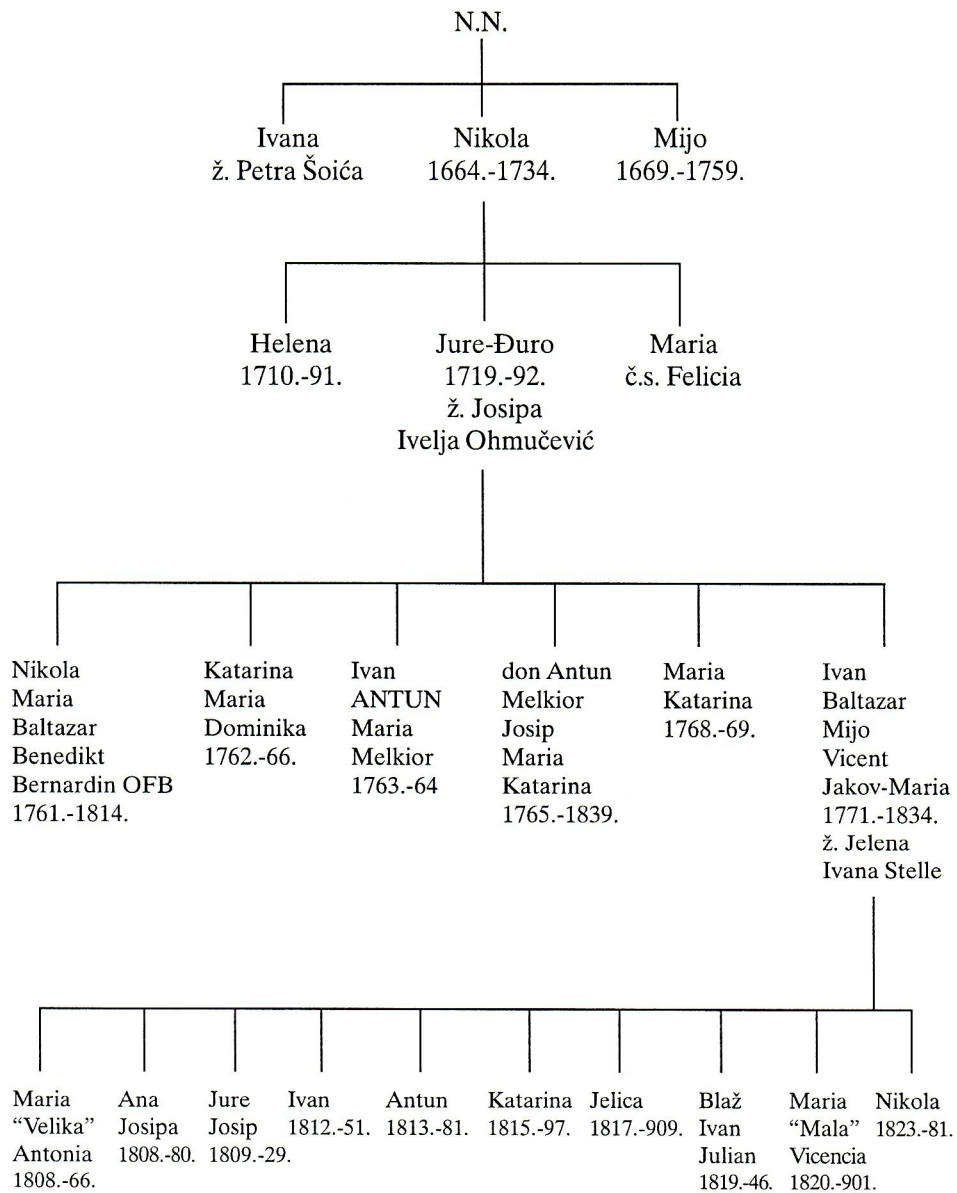
Exemplis species nos quoque tanta movet:
Nec nobis animi desunt, quos Gabriel addit
Angelico notus Gabriel in numero;
Non uno, at geminis qui nos ditescera iussit
Donatos largo munere thuribulis.

Prilog 4.

*Epigram posvećen B. Albertiniju, skadarskom biskupu,
u čast njegova ustoličenja*

EPIGRAMMA

Olbertine, tibi dum fas iterare frequentes
Est plausus, plaudo laetus et ipse mihi;
Nam quod nocturnis precibus, quodque ipse diurnis
Poscebam supplex, evenit; et meritis
Debita multimodis, coelique parata favore
Jam dignum cingit sacra tiara caput.

Genealoško stablo obitelji A. Sivrića u Dubrovniku

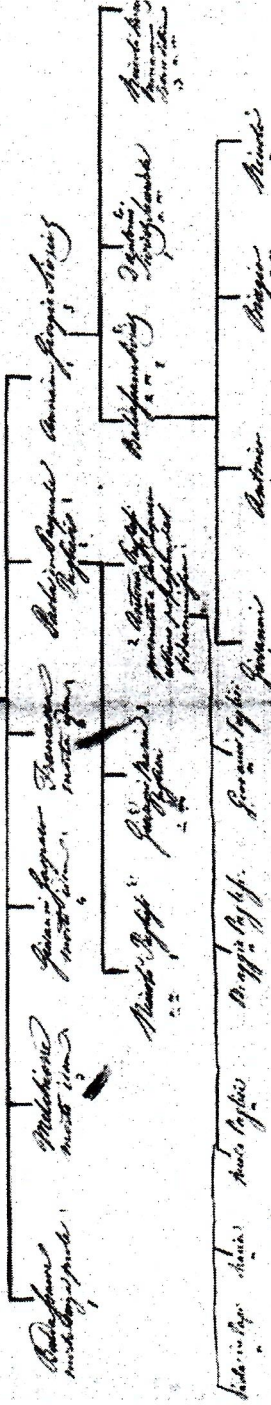

D. Peter Joseph Commaire

Extrait de l'Annuaire - moi renseigné par le directeur de la bibliothèque de la Faculté de Médecine de Paris et par le directeur de la Faculté de Médecine de Montpellier.

Toutefois Commaire

me fait un rapport de 1849. qu'il a vu dans la bibliothèque de la Faculté de Médecine de Paris.

A. Commaire fut le premier médecin de la Faculté de Médecine de Paris. Il fut le premier à introduire dans la Faculté de Médecine de Paris le système de la Faculté de Médecine de Montpellier. Il fut le premier à introduire dans la Faculté de Médecine de Paris le système de la Faculté de Médecine de Montpellier.

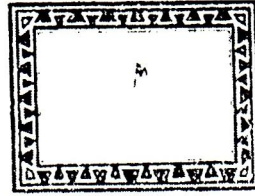
Le Commaire de Paris fut le premier à introduire dans la Faculté de Médecine de Paris le système de la Faculté de Médecine de Montpellier.

Le Commaire de Montpellier fut le premier à introduire dans la Faculté de Médecine de Montpellier le système de la Faculté de Médecine de Paris.

Le Commaire de Montpellier fut le premier à introduire dans la Faculté de Médecine de Montpellier le système de la Faculté de Médecine de Paris.

Le Commaire de Montpellier fut le premier à introduire dans la Faculté de Médecine de Montpellier le système de la Faculté de Médecine de Paris.

Le Commaire de Montpellier fut le premier à introduire dans la Faculté de Médecine de Montpellier le système de la Faculté de Médecine de Paris.

TRADUZIONE LATIN
 D E L L E
 ANACREONTICHE
 D I
 GIACOMO VITTORELLI

E DEI SONETTI SCELTI

DELLO STESSO SCRITTORE

D'ONOFRIO MINZONI, DI PIETRO METASTASIO, DI STEFANO
 BENEDETTO PALLAVICINI, DI BENEDETTO MENZINI, DI
 FRANCESCO PURICELLI, D' EUSTACHIO MANFREDI

F A T T A

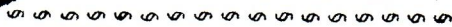
DA ANTONIO SIVRICH

*Di cui pur sono le Poesie poste nel fine di questo
 Libro: dove s'incontrerà tradotta altresì la seconda
 Anacreontica di Ludovico Savioli Fontana.*

585. 585.

R A G U S A

PRESSO ANTONIO MARTECCHINI.

CON LICENZA DE' SUPERIORI.

M D C C C I I I.

Prijevod A. Sivrića Vitorelijevog izbora talijanskih pjesnika

Litterario Latinorum cætu Romæ exceptus hæc ad rem
 poeta loquitur, at grates cætui persolvit.
 Elegia Antonii Sivrići.

Laurigero cætu Latii qui servat honorem,
 Quem chorus Aonidum, quemque Minerva probat,
 Exceptus paucis ego te, mea patria, dictis
 Allogior, o Stay patria, Ragusium;
 O Boscovichii, Fhetaldi, amplique, Zamagna,
 Bagliivi, et culti patria Curichii.

Fhetal- Horum alii leges, naturæ, et mœnera, rerum
 di, Bosco- Et causas aeri lumine dispiciunt.
 vich, Stay Quid valeat discors mundi concordia dicant,
 Quæ vis mensuræ, quid numeri valeant.

Boscovich Solis amat, lunæque, vicas hic pandere versu,
 Astrorumque ortus nuntiat, atque obitus.

Stay Dogmata Newtoni sonat iusta, et carmina solers
 Explicat arguto dogmata Cartesii. Hoc Wolfio re-
 Cartesio prior ille citis expendere signis ste affirmatur,
 Triplex, extansum, litterulisque docat. qui hæc Ma-
 Fhæseos partem

Curich, Hi Grajos Latio referunt sermone, adiguntque primum
 Zamagno. Maonidam summum verba latina loqui. ex cogitasse Ma-
 rimum Fhetal-
 Bagliivi. Ille artes augebat medicas, juvenisque meretur di ait, opusque
 Annoso similis dicar Hippocrati. opus hoc de re
 Gorgius Illyrico præcellit carmine, at idem Rome, aditum
 Illyricam scita condidit historiam; quatuor esse
 Et, quæ de Paulo factato discessit urbis, annis Cartesii
 opera antiquius.
 Digna satis tanto sunt monumenta viro.
 Floruit et notus musis, et Pallade, fretus
 Doctrina, et sacro Pulvis eloquio;
 Nos me Calichii, dia, quem vocat onantem
 Exaudivè hærens non meminisse licet.

1845 Historici non me Tubero sua tempora narrans,
 Non Carva, Orbinius, Luccaris effugiant.
 Nummorum insignis iam se Bandurius offert
 Notitia, qua non detior alter erat.
 Anna ego ta, taceam, Resti, qui digna Catullo,
 Quisquæ idem Horæ carmina digna struis.
 Elius Lam- Tene, Eli, dedit imberbi cui laurea vati
 vrbidius Serta Quirinalis docta cæterua, jugi.
 vradio nomina sic Anna ego Farichium, sacro qui carmine pollet,
 dicit cæto; Fastivo pollet carmine præteream.
 Nummoralios refaria, sed jam nolens sue, volansue
 Davatiqui

Manuskript elegije A. Sivrića posvećene znamenitim Dubrovčanima

Abt Antun Sivrić, Dichter, Übersetzer und Sprachforscher

Zusammenfassung

Don Antun Sivrić, Abt von Dubrovnik, wurde 1765 vom Vater Juraj (Đuro), Sohn von Nikola Sivrić und Ana, Tochter von Antun Ivelja Ohmučević aus Slano, geboren. Antuns Familie stammt aus Mostar. Seine Großvater Nikola und sein Vater Juraj wanderten nach Dubrovnik in den 20er Jahren des 18. Jahrhunderts ein. Antun wurde in Dubrovnik und Italien ausgebildet. Die Weihe zum Priester empfing er 1806 und das Benefizium an St. Hieronymus in Rom ein Jahr später. Die Pfründe übernahm er wegen seiner Abreise nach Laibach "per procuratorem". Nach Laibach kam er auf Einladung des französischen Marschalls Marmont, Verwalter illyrischer Provinzen, um in dortigem Lyzeum illyrische (kroatische) Sprache als offizielle in illyrischen Provinzen zu unterrichten. Gleichzeitig sollte er französischen Offizieren Grundkenntnisse der kroatischen Sprache beibringen, damit sie leichter befehlen und sich mit Soldaten aus kroatischen Gebieten verständigen können. Empfohlen wurde er von J. Kopitar, J. Dobrovsky u.a. Infolge von französischer Wende in der Sprachpolitik verließ Sivrić 1810 Laibach und zog wieder nach Italien. In Triest amtierte er als Priester und Philosophielehrer. Er war als guter Kenner der kroatischen Sprache, insbesondere aber des Dialektes von Dubrovnik berühmt. Er kannte gut Lateinisch, Italienisch und Französisch.

Er beschäftigte sich mit der Literatur, indem er Prosa und vor allem Poesie in Lateinisch und Kroatisch schrieb. Seine Poesie war nach dem Vorbild von derzeitigem Dubrovnik hauptsächlich Gelegenheitsdichtung. Er schrieb auch Elegien und Epigramme, gewidmet bekannten Dubrovnikern und anderen Personen. Einige veröffentlichte er zusammen mit anderen Dichtern aus Dubrovnik.

Er war Übersetzer. Er übersetzte ins Lateinische aus dem Italiensichen und Kroatischen. Seine bedeutendste Übersetzung war jene der Vittoriellis Auswahl von Poesie einiger italienischer Dichter. Er übersetzte auch einige Dubrovniker Dichter, die in kroatischer Sprache schrieben.

1827 übernahm er die Stelle des Kanonikers an St. Hieronymus in Rom, wo er bis zu seinem letzten Tag blieb. Er wurde zum Mitglied einer römischen Schriftstellerakademie (L'Accademia latina). Er starb in Rom 1839.